

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่างมาตรฐาน
การประเมินความปลอดภัยของอาหาร กรณีที่มีการปะปนของพืชตัดต่อดีเอ็นเอระดับต่ำ
และยกร่างมาตรฐานการประเมินความปลอดภัยอาหารที่ได้จากพืชตัดต่อดีเอ็นเอ
เพื่อประโยชน์ทางโภชนาการ

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจหลักในการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรทั้งในส่วนของการกำหนดคุณภาพสินค้าและระบบการผลิต เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงสินค้าเกษตรให้มีความปลอดภัย มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งได้รับความเชื่อถือจากผู้บริโภคในประเทศและสามารถส่งออกแข่งขันกับนานาประเทศ การกำหนดมาตรฐานพิจารณาจากสินค้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดูแลรับผิดชอบ ปัญหาด้านความปลอดภัยและคุณภาพมูลค่าการส่งออก ผลกระทบต่อเกษตรกร หรือเป็นสินค้าที่มีองค์การระหว่างประเทศกำหนดแล้ว แต่ประเทศไทยยังไม่นำมาใช้ หรือเป็นสินค้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้บริโภคต้องการให้มีการกำหนดมาตรฐาน

คณะกรรมการมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศของโครงการมาตรฐานอาหาร เอฟเอโอ / ดับเบิลยูเอชโอ (Codex Alimentarius Commission, Joint FAO/WHO Food Standards Programme) ได้ประกาศใช้แนวทางการประเมินความปลอดภัยของอาหารที่ใช้เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ (modern biotechnology) รวม ๔ ฉบับ ได้แก่

— Principles for the Risk Analysis of Foods Derived from Modern Biotechnology (CAC/GL ๔๔-๒๐๐๓)

— Guideline for the Conduct of Food Safety Assessment of Foods Derived from Recombinant-DNA Plants (CAC/GL ๔๕-๒๐๐๓)

— Guideline for the Conduct of Food Safety Assessment of Foods Produced Using Recombinant-DNA Microorganisms (CAC/GL ๔๖-๒๐๐๓)

— Guideline for the Conduct of Food Safety Assessment of Foods Derived from Recombinant-DNA Animals (CAC/GL ๖๘-๒๐๐๘)

และได้กำหนดภาคผนวกเพิ่มเติมของ CAC/GL ๔๖-๒๐๐๓ ๑ เรื่อง ได้แก่ Assessment of Possible Allergenicity ภาคผนวกของ CAC/GL ๔๕-๒๐๐๓ รวม ๓ เรื่อง ได้แก่ Assessment of Possible Allergenicity, Food Safety Assessment of Foods Derived from Recombinant-DNA Plants Modified for Nutritional or Health Benefits และ Food Safety Assessment in Situation of Low-Level Presence of Recombinant-DNA Plant Material in Food

เนื่องจากการประเมินความปลอดภัยของอาหารที่ได้จากพืชตัดต่อดีเอ็นเอ ต้องอยู่บนพื้นฐานหลักการของการวิเคราะห์ความเสี่ยง ที่จำเป็นต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและโปร่งใส มีโครงสร้างที่ชัดเจน และต้องอาศัยข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้การประเมินความปลอดภัยของอาหารที่ได้จากพืชตัดต่อดีเอ็นเอ นั้นเป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับในระดับสากล มกอช. จึงได้ประกาศใช้มาตรฐานสินค้าเกษตรที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการประเมินความปลอดภัยของอาหารที่ใช้เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ ซึ่งมีสาระสำคัญเหมือนกับเอกสารของโคเด็กซ์แล้ว รวม ๔ ฉบับ ได้แก่

- มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงของอาหารที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ (มกษ. ๙๐๑๐ - ๒๕๔๙) โดยมีสาระสำคัญเหมือน CAC/GL ๔๔-๒๐๐๓
- มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง แนวทางปฏิบัติสำหรับการประเมินความปลอดภัยของอาหารที่ได้จากพืชตัดต่อดีเอ็นเอ (มกษ. ๙๐๑๒ - ๒๕๔๙) โดยมีสาระสำคัญเหมือน CAC/GL ๔๕ - ๒๐๐๓
- มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง แนวทางปฏิบัติสำหรับการประเมินความปลอดภัยของอาหารที่ผลิตโดยใช้จุลินทรีย์ตัดต่อดีเอ็นเอ (มกษ. ๙๐๑๓ - ๒๕๔๙) โดยมีสาระสำคัญเหมือน CAC/GL ๔๖ - ๒๐๐๓
- มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การประเมินความเป็นไปได้ในการก่อภูมิแพ้ (มกษ. ๙๐๑๑ - ๒๕๔๙) โดยมีสาระสำคัญเหมือนภาคผนวกเรื่อง Assessment of Possible Allergenicity ของ CAC/GL ๔๕ - ๒๐๐๓ และ CAC/GL ๔๖ - ๒๐๐๓

คณะอนุกรรมการเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพด้านอาหาร จัดตั้งขึ้นภายใต้ความร่วมมือด้านการประเมินความปลอดภัยอาหารที่ได้จากเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ ระหว่างศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข คณะอนุกรรมการฯ นี้ทำหน้าที่ประเมินความปลอดภัยของอาหารจากพืชตัดแปลงพันธุกรรม พร้อมให้ข้อเสนอแนะทางเทคนิคและวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้อ้างอิง มกษ. ๙๐๑๒ - ๒๕๔๙ ในการประเมินความปลอดภัยของอาหารจากพืชตัดแปลงพันธุกรรม มกษ. จึงเห็นสมควรกำหนดมาตรฐานแนวทางการประเมินความปลอดภัยของอาหารที่ได้จากพืชตัดต่อดีเอ็นเอเพื่อประโยชน์ทางโภชนาการ โดยมีสาระสำคัญเหมือนภาคผนวกเรื่อง Food Safety Assessment of Foods Derived from Recombinant-DNA Plants Modified for Nutritional or Health Benefits และแนวทางการประเมินความปลอดภัยของอาหารที่ได้จากพืชตัดต่อดีเอ็นเอ กรณีที่มีการปะปนของพืชตัดต่อดีเอ็นเอระดับต่ำ โดยมีสาระสำคัญเหมือนภาคผนวกเรื่อง Food Safety Assessment in Situation of Low-Level Presence of Recombinant-DNA Plant Material in Food ของเอกสาร CAC/GL ๔๕ - ๒๐๐๓ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้อ้างอิง และเพื่อบุคคลทั่วไปสามารถนำไปศึกษาอ้างอิงเป็นประโยชน์ของประเทศต่อไป

การพิจารณาร่างมาตรฐานในขั้นตอนการสัมมนาเชิงปฏิบัติการยกร่างมาตรฐาน เป็นขั้นตอนเริ่มต้นของการกำหนดมาตรฐาน ร่างมาตรฐานทั้งสองฉบับนี้ยังต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณา โดยคณะกรรมการวิชาการพิจารณามาตรฐานสินค้าเกษตร ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เกี่ยวข้องกับเรื่อง การประเมินความปลอดภัยของพืชตัดต่อดีเอ็นเอ ยังต้องมีการรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีกครั้ง เพื่อให้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ นำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง เกิดความโปร่งใส มีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก่อนที่จะประกาศเป็นมาตรฐานของประเทศไทยต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนำมาใช้ประกอบการพิจารณาการยกร่างมาตรฐานการประเมินความปลอดภัยของอาหาร กรณีที่มีการปะปนของพืชตัดต่อดีเอ็นเอระดับต่ำ และยกร่างมาตรฐานการประเมินความปลอดภัยอาหารที่ได้จากพืชตัดต่อดีเอ็นเอเพื่อประโยชน์ทางโภชนาการ ให้อยู่ในแนวทางที่เหมาะสม นำไปใช้ปฏิบัติได้

๒.๒ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และมาตรการต่างๆ ในการปฏิบัติ

๓. วิธีการดำเนินงาน

อภิปรายข้อมูลทางวิชาการ ชี้แจงข้อมูล และให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา กร่างมาตรฐาน การประเมินความปลอดภัยของอาหาร กรณีที่มีการปะปนของพืชตัดต่อดีเอ็นเอระดับต่ำ และยกร่างมาตรฐาน การประเมินความปลอดภัยอาหารที่ได้จากพืชตัดต่อดีเอ็นเอเพื่อประโยชน์ทางโภชนาการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็นตัวแทนจากภาครัฐและเอกชน รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

๔. ผู้เข้าร่วมสัมมนา

ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ รวมผู้เข้าร่วมประชุม ๕๐ คน

๕. วัน เวลา และสถานที่

วันที่ ๑๙-๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ โรงแรมอมารี ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๖.๑ ได้รับทราบข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อยกร่างมาตรฐานการประเมินความปลอดภัยของ อาหาร กรณีที่มีการปะปนของพืชตัดต่อดีเอ็นเอระดับต่ำ และยกร่างมาตรฐานการประเมินความปลอดภัยอาหาร ที่ได้จากพืชตัดต่อดีเอ็นเอเพื่อประโยชน์ทางโภชนาการ

๖.๒ ข้าราชการที่เข้าร่วมสัมมนาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และสามารถนำมาตรฐานไปประยุกต์ ปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน

๗. งบประมาณ

๗.๑ ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี ๒๕๖๑ งบดำเนินงาน โครงการพัฒนาคุณภาพ สินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน กิจกรรมการจัดทำและเตรียมการบังคับใช้มาตรฐานบังคับ (๑๑๒๘) กิจกรรมย่อย ๑๒๒ ของสำนักกำหนดมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

๗.๒ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ รับผิดชอบ

(๑) ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่มในวันสัมมนา

(๒) ค่าเช่าที่พัก สำหรับวิทยากรและผู้เข้าร่วมสัมมนาที่อยู่ในจังหวัด/พื้นที่ที่อยู่ไกลจาก สถานที่จัดสัมมนา

(๓) ค่าพาหนะในการเดินทางของวิทยากรและเกษตรกร

๗.๓ ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าพาหนะในการเดินทางของผู้เข้าร่วมสัมมนาให้เบิกจ่ายจากต้นสังกัด

๗.๔ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก และค่าพาหนะในการเดินทางของพนักงานขับรถยนต์ให้เบิกจ่ายจากต้นสังกัด

๘. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักกำหนดมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ